

NATIONELLA GEODATAPLATTFORMEN

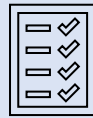
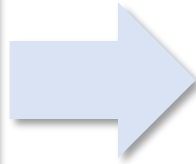
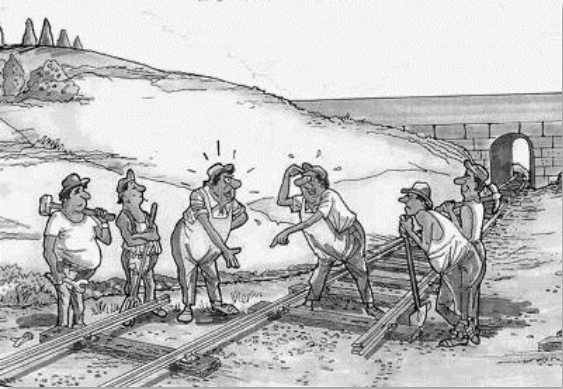

GIS I UPPSALA LÄN – AW 2022-01-17

Bakgrund – smartare samhällsbyggnadsprocess

Varför nationell digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen?

”Sverige ska bli bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter”

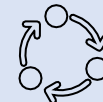
Ökad
hållbarhet

Ökad
rättssäkerhet

Ökad
tillgänglighet
och demokrati

Ökad
effektivitet

Minskade
kostnader

Strategiskt mål 2027

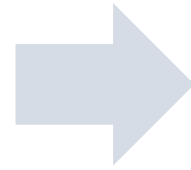
*Etapp I (2019–2022): Detaljplan, byggnad.

*Etapp II (2022-2027): Utifrån regeringens ambition.

(Övriga aktuella informationsmängder är: Markdetaljer, markanvändning, övrig väg, adress, ortnamn, planer, bestämmelser och fastighet. bild, höjd och djup, geodetisk infrastruktur, adress, vatten, transportnät, administrativ indelning, geologi och tekniska försörjningssystem)

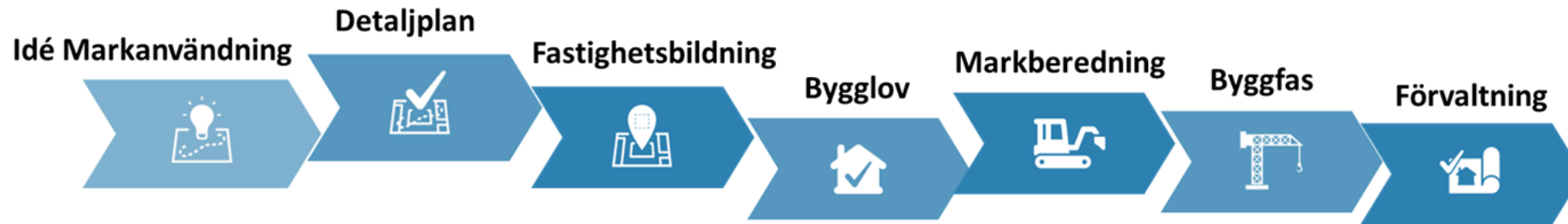
- Digitalt obruten informationsprocess, som stöd för ett effektivt och hållbart ökat bostadsbyggande
- Informationen* är enhetlig, nationellt tillgänglig från Nationella geodataplattformen och återanvändbar för automatiska metoder
- Dialog är möjlig digitalt och bygger på att samtliga aktörer läser informationen från gemensamt åtkomliga underlag

Vad blir effekterna?

- Nationellt standardiserade informationsmängder som återanvänds med automatiska metoder genom hela samhällsbyggnadsprocessen
- Jämnar ut den digitala mognaden
- Grund för standardiserade handläggningsstöd och verktyg för alla
- Ökad samverkan vid insamling, lagring och tillgängliggörande av information
- Grund för en datadriven offentlig förvaltning
- Öppnar upp för effektivisering av processen

Infrastruktur för nationellt tillgängliggörande

från

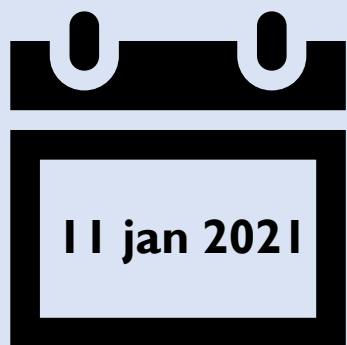
- en digitalt "bruten"
samhällsbyggnadsprocess

till

- en digitalt obruten
samhällsbyggnadsprocess

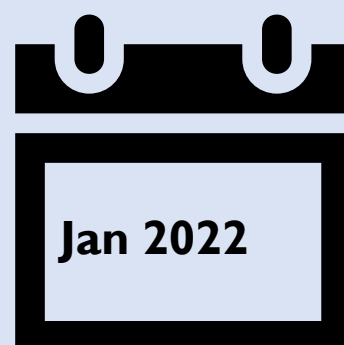
Tidplan

Möjligt att ansluta till Nationella geodataplattform för detaljplaner

Möjligt att ansluta till Nationella geodataplattform för byggnadsinformation

Föreskrifterna om detaljplan och planbeskrivning ska tillämpas

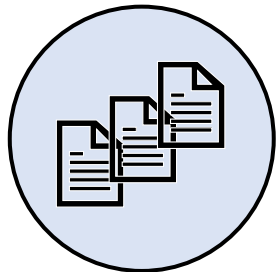
I okt 2021 släpps uppdatering av specifikation för detaljplan samt uppgraderingar av teknisk lösning, och inför 1 jan 2022, släpps uppdateringar av specifikation för detaljplan och specifikation för byggnad version 1.0 Test 4 samt uppgradering av teknisk lösning.

Kommunerna – en viktig part i nationell datadelning

Anslutning till en
tillgängliggörandelösning.
Datavärdskap.

Åtkomst till samtliga
informationsmängder.

En viktig part i en
nationell datadelning!

NATIONELLA GEODATAPLATTFORMEN (NGP)

NATIONELLA GEODATAPLATTFORMEN - STATUS

Nationella Geodataplattformen är i drift

- Digitala detaljplaner och byggnader
- Möjligt att ansluta som producent och konsument
- Datavårdskap via Lantmäteriet
- Supportorganisation
- Webben landningsplats och informationskälla

**2021 - testår detaljplaner,
2022 - testår för byggnader**

Teknik och nationella specifikationer testas av systemleverantörer och kommuner

Datamängder

Nationella geodataplattformen

Här får du stöd och kan ansluta som konsument eller producent till den Nationella geodataplattformen.

Läs mer →

Digital webbsändning

Var är vi inför skarp driftsättning?

Delta på en webbsänd dag med information om projektet smartare samhällsbyggnadsprocess.

Läs mer →

Specifikationer och ramverk

Nationella specifikationer

Läs mer om Nationella specifikationer och ramverk.

Läs mer →

Lantmäteriet på Youtube

Goda exempel

Ta del av filmade intervjuer och goda exempel inom digitaliseringen av samhällsbyggnadsprocessen.

Läs mer →

STATUS PRODUCENTER & KONSUMENTER

16 nov 2021

- **Producenter för Detaljplaner**

Underskrivna avtal: 96 kommuner

Datamängd tillgänglig: 6 kommuner

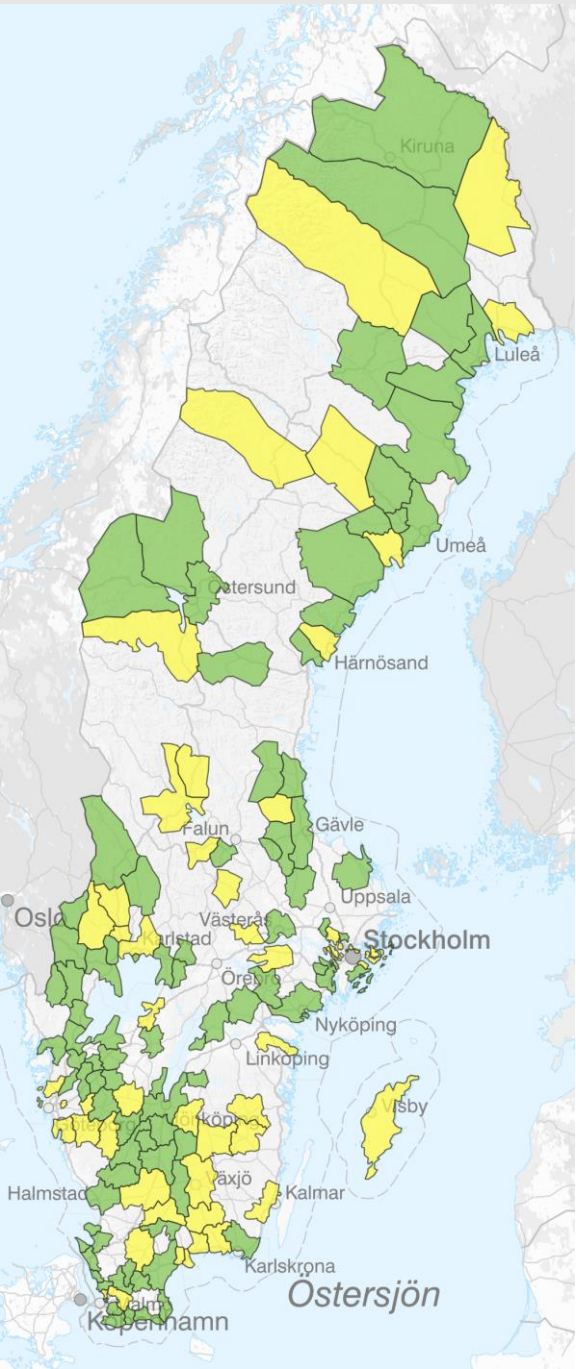
Boden, Östersund, Bollnäs, Arvidsjaur, Sandviken,
Höganäs (detaljplaner)

Pågående avtal: 53 kommuner

- **Konsumenter**

Totalt 132 st

Kommuner, myndigheter, företag och
privatpersoner

ROLLER INOM NATIONELLA GEODATAPLATTFORMEN

Systemleverantör

Samordnare

Producent

Datavärd

Ombud

Konsument

VAD KRÄVS FÖR ATT ANSLUTA SOM PRODUCENT?

Producenten ska tillgängliggöra datamängden

- enligt nationella specifikationer och tekniska beskrivningar
- via maskin-maskin
- avgiftsfritt och utan användarbegränsningar
- ge support
  - frågor som gäller kommunens informationsinnehåll skickas till kommunens registrerade e-postadress.

Tänk på att det fortfarande är kommunen som är informationsägare och ansvarar för sekretess och personuppgifter.

Producent

SPECIFIKATIONER, RAMVERK OCH TEKNISKA BESKRIVNINGAR

Nationella specifikationer och ramverk

- Möjliggör och underlättar ett standardiserat utbyte av information mellan parter och effektiviserar samhällsbyggnadsprocessen
- Beskriver datamängd och tillgängliggörande

Tekniska beskrivningar

- För uppladdning, sökning och nedladdning
- Beskriver hur mottagning fungerar, producentens uppladdning, schema för informationsmodeller med mera
- Tekniska scheman (JSON)

Konsument

Geodatakatalog

2021-01-01

LANTMÄTERIET

NATIONELL INFORMATIONSSPECIFIKATION

Detaljplan

Tabell 1: Versionsuppgifter

Versionsuppgift	Värde
Version av specifikation:	1.0
Denna version:	https://www.lantmateriet.se/sv/webb/smartare-samhallsbyggnadsprocess/nationella-specifikationer/
Senaste version:	https://www.lantmateriet.se/sv/webb/smartare-samhallsbyggnadsprocess/nationella-specifikationer/
Publicerad:	2021-01-01
Språk:	Svenska
Datamängdens utsträckning:	Sverige
Ämnesområde:	Fastigheter och fysisk planering
	Markanvändning
	LM2019/012207

i Sverige. Det huvudsakliga
områden samt bebyggelse

VÄGLEDNING TILL SPECIFIKATIONER

- Beskriver informationsinnehållet mer i detalj
- Stöd i tolkningen av informationsspecifikationen
- Lättläst och enkel att förstå
- För handläggare

AVTAL OCH VILLKOR FÖR NATIONELLA GEODATAPLATTFORMEN

Producentavtal

- Nationella specifikationer och ramverk
- Tekniska beskrivningar
- Serviceåtagande (SLA)

PUB-avtal

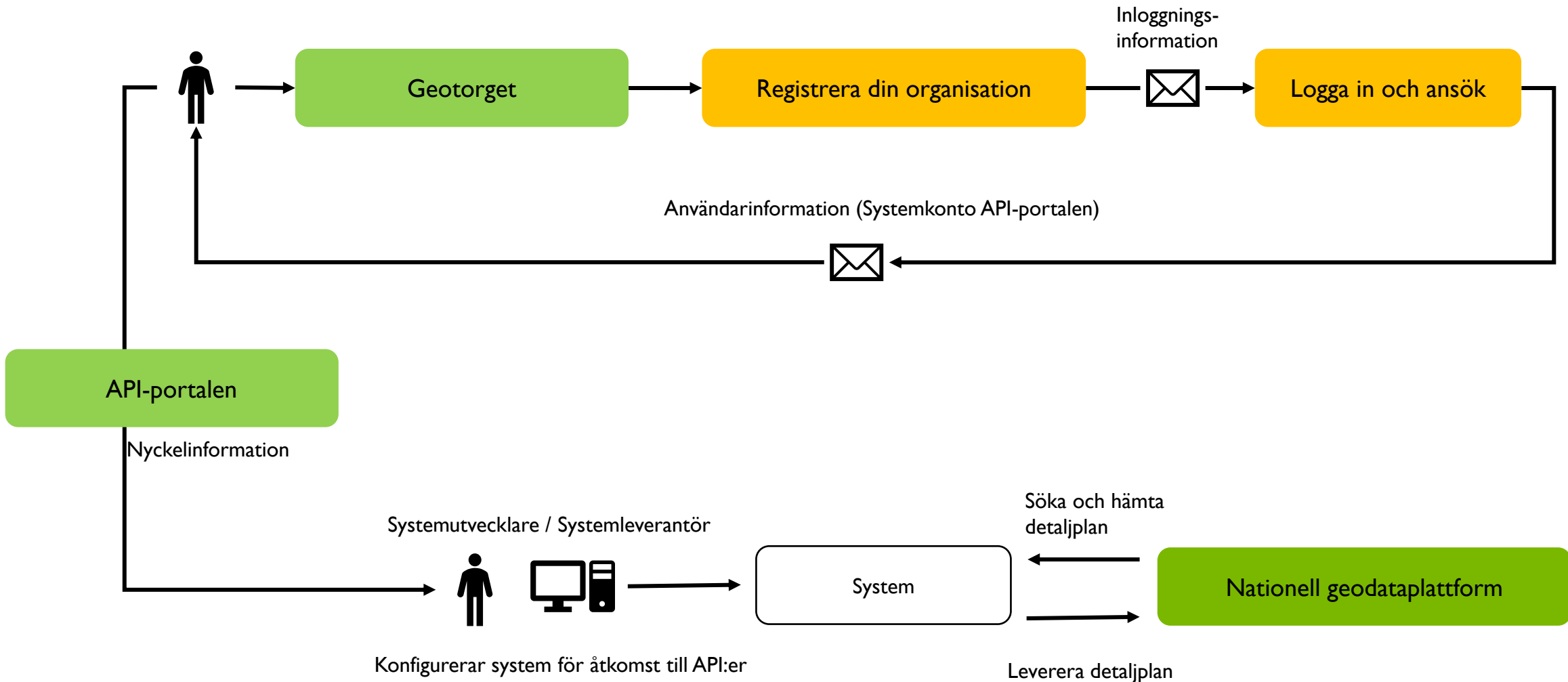
- För hantering av personuppgifter

Användningsvillkor för konsument

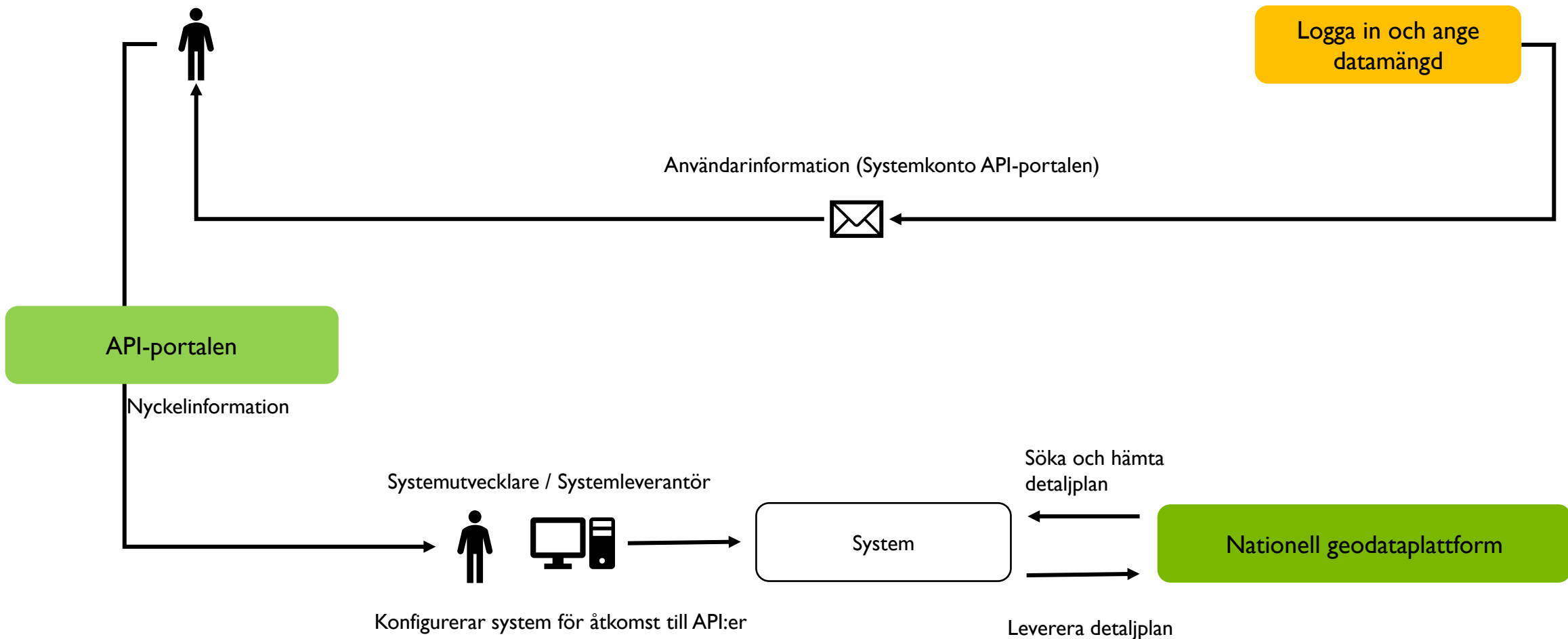

ANSLUTA TILL NATIONELL GEODATAPLATTFORM

ANSLUTA YTTERLIGARE DATAMÄNGD

SYSTEMLEVERANTÖRER

Har en viktig roll

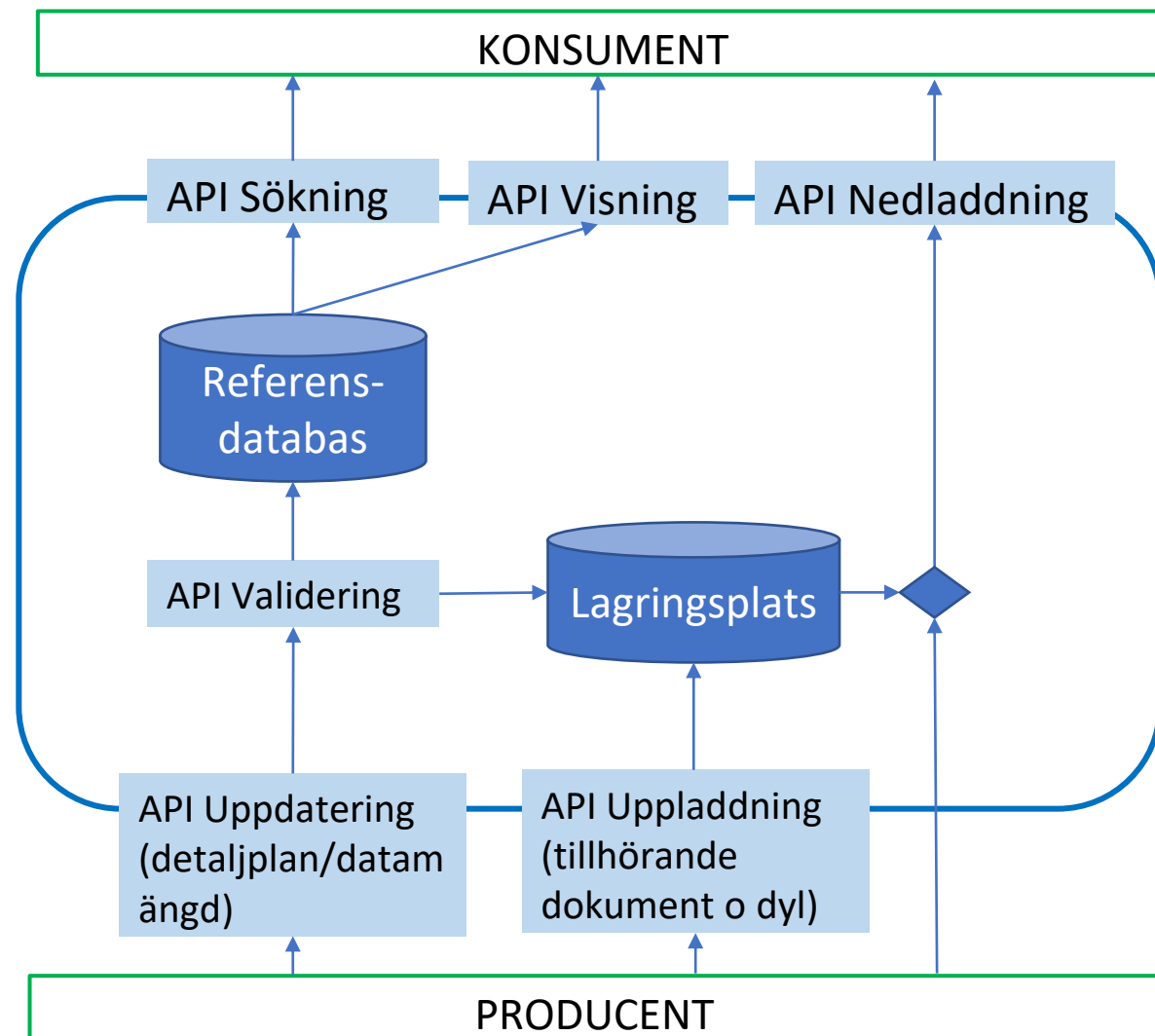
- Möjliggör leverans av datamängder till den nationella geodataplattformen
- Maskin-till-Maskin
- Stöd genom hela processen
- Installation och konfiguration
- Utbildning
- Leverera datamängd

Ha dialog med din leverantör för den tekniska lösning som används för att producera datamängd

HUR LEVERERAS DATA TILL GEODATAPLATTFORMEN?

- Enligt nationella specifikationen
- Maskin-till-maskin via API:er
- Datavärdskap eller med egna API:er
- Nationellt informationsarkitekturramverk för geodata

OMBUD

Ombud är en kommun eller konsult som på uppdrag från en Producent levererar de datamängder som den kommunen vill tillgängliggöra via **NGP**

- Vid samverkan mellan kommuner ska varje enskild kommun ha eget producentavtal, ett eget organisationskonto och egen kontaktperson
- Producent anger vilka Ombud som ska användas
- Ombud ges behörighet att leverera för aktuella Producenter
- Upphandling

ERSÄTTNING FÖR ANSLUTNING

Engångsersättning

- När Producent är en kommun
- Engångsersättning - 50 000 kr
- Krav: Datamängd har tillgängliggjorts enligt gällande nationella specifikationer och ramverk

FÖRBEREDELSE

Läs igenom producentavtal och PUB-avtal

Utse för Producentavtal

- Avtalstecknare

Utse för PUB-avtal

- Avtalstecknare
- Kontaktperson för avtal
- Kontaktperson vid personuppgiftsincident

Utse för varje datamängd

- Informationsägare - per datamängd
- Supportansvarig - per datamängd

Skapa organisationskonto på Lantmäteriets webbplats

- Kontaktperson för organisation

Ansök om att bli producent och konsument

FÖRUTSÄTTNINGAR, AMBITIONER OCH FÖRVÄNTNINGAR

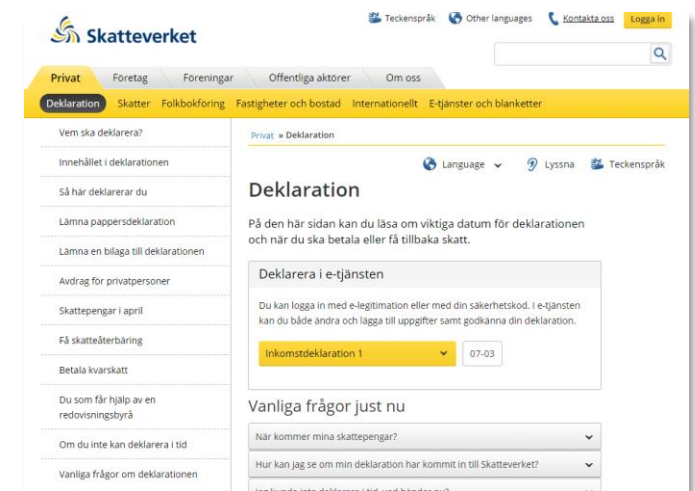
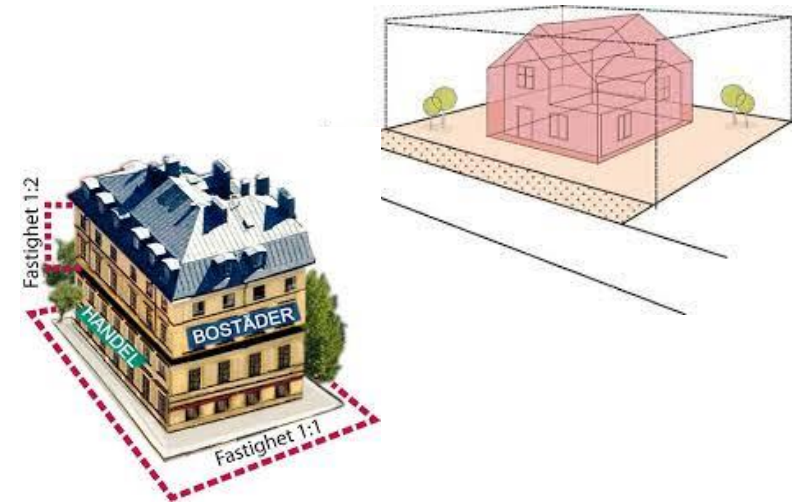
FÖRUTSÄTTNINGAR OCH AMBITIONER

- Förutsättningar
  - Hur digitala är vi idag?
  - Resurser
  - Processer
  - Produkter/system
  - Tidsaspekten
- Ambitioner
  - Kortsiktigt - Långsiktigt
  - Minimum – Medium – Maximum
- Förståelse för regelförändringar och tänkta nationella lösningar
  - PBL, INSPIRE, MKB-direktivet, Tillgänglighetsdirektivet, Offentlighetsprincipen, GDPR/Dataskyddsförordningen

ALLMÄNHETENS FÖRVÄNTAN PÅ DIGITALISERINGEN?

- Uppgifter som redan finns återanvänds
- Regler har gjorts om till algoritmer för automatiska beräkningar
- Jag får min myndighetspost digitalt
- Jag kan hantera mitt ärende digitalt, så långt som möjligt (där det kan standardiseras)
- Jag kan signera med hjälp av e-legitimation eller säkerhetskod
- En väluppbyggd digital support, med möjlighet till analog support
- Jag kan få ett snabbt förhandsbesked

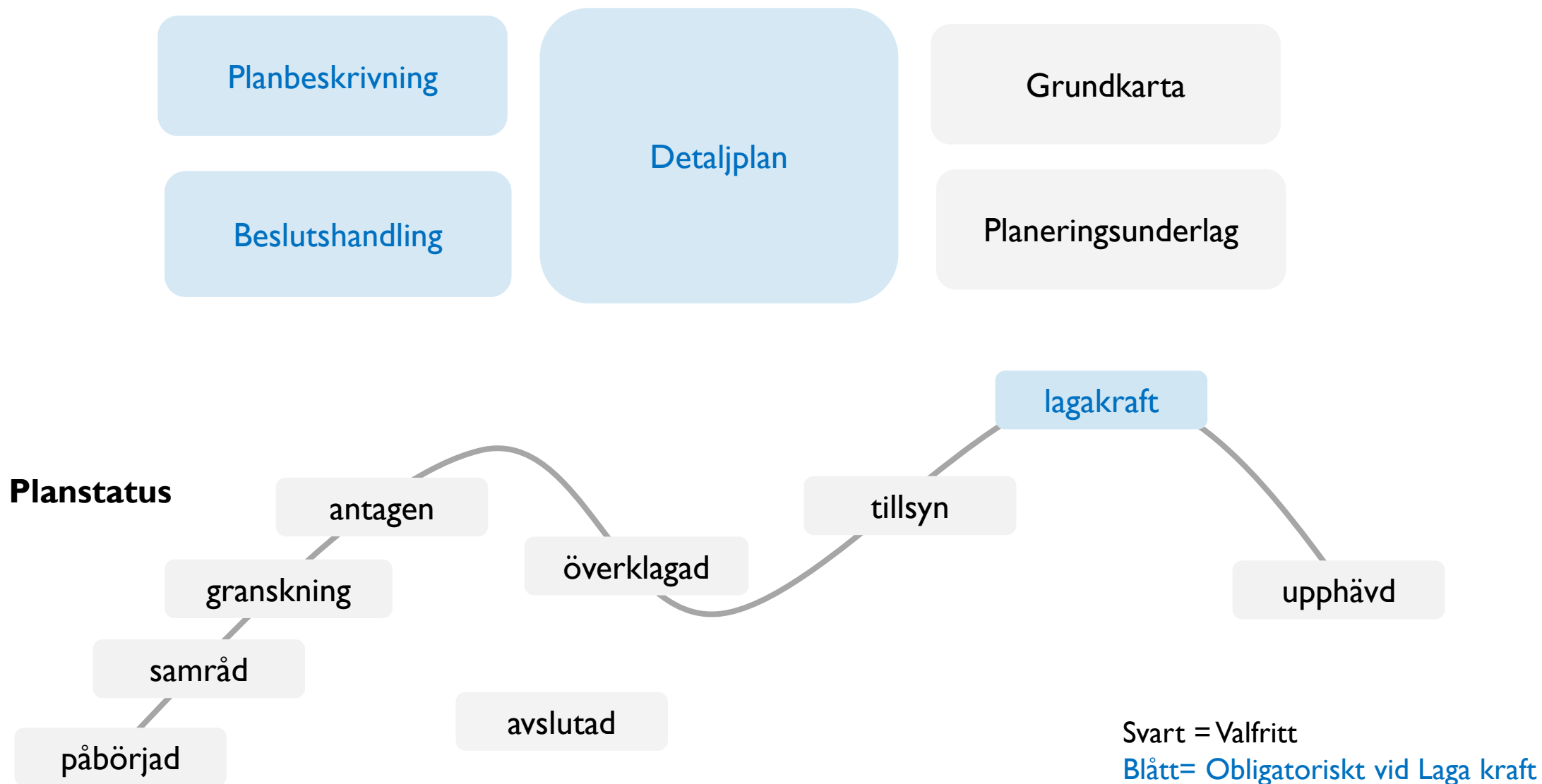
HANDLÄGGARES FÖRVÄNTNINGAR PÅ DIGITALISERINGEN?

- Jag kan få digital åtkomst till gällande analoga och digitala material
- Jag kan simulera och visualisera med stöd i aktuella geodata som redan finns och kan återanvändas med automatiska metoder
- Regler har gjorts om till algoritmer för automatiska beräkningar (mot attribut i BIM och geodata)
- Jag kan skicka myndighetspost digitalt
- Jag kan hantera sakägarens/kundens ärende digitalt, så långt som möjligt (där det kan standardiseras)

DETALJPLAN OCH PLANBESKRIVNING

VAD LEVERERAS TILL NATIONELLA GEODATAPLATTFORMEN

DIGITALA PLANBESKRIVNINGAR I GEODATAPLATTFORMEN

1/1 2022

- Detaljplanen och planbeskrivningen tas fram enligt de nya föreskrifterna
- Den digitala detaljplanen och länk till planbeskrivning ska tillgängliggöras nationellt

2022-2023

- Lösningmönster för hur vi ska hantering data i textformat, synkronisera med översiktsplaner
- Nationella användningsfall och sökmönster för att realisera en långsiktigt, hållbar teknisk lösning

UPPHANDLING AV KONSULT

För framtagande av detaljplan, leverans till kommun och Nationella geodataplattformen

- Förutsättningar och ambitioner
- Upphandlingsstöd från SKR
  - Framtagande av detaljplan ska följa föreskrifter och tekniska specifikationer
  - Leverans till NGP
  - Leverans till kommunen
  - Konvertering
  - Efter Leverans
  - Ramavtal, avtalslängd

Länkar!

[Digitala detaljplaner - systemlösningar och upphandlingsstöd | SKR](#) (SKR:s webinar 24/8 2021)

[Upphandlingsstöd för digitala detaljplaner](#)

VISNINGSTJÄNST FÖR DETALJPLANER I NGP

- WMS-tjänst
- Tillgänglig för Konsumenter
- Mer information på webbplatsen
  - Teknisk beskrivning
- Nyckel via API-portalen

<https://www.lantmateriet.se/globalassets/smartare-samhallsbyggnadsprocess/nationella-specifikationer/visningdetaljplan1.0-tekniskbeskrivning.pdf>

STÖDJANDE FÖRESKRIFTER OCH FÖRORDNING

Föreskrifter för detaljplan – Boverket

Gäller detaljplaner som påbörjas efter 2021-12-31

Föreskrifter
om detaljplan

Fokus på
informations-
mängderna

Tillägg till
föreskriften

Gällande
planbeskrivning

Planbestämmelse-
Katalogen

Grundstrukturen
för informations-
mängderna

Förordning om geografisk miljöinformation – INSPIRE (EU-direktiv)

Kommunerna har från 2021-01-01 informationsansvar för
detaljplaner och planbeskrivning

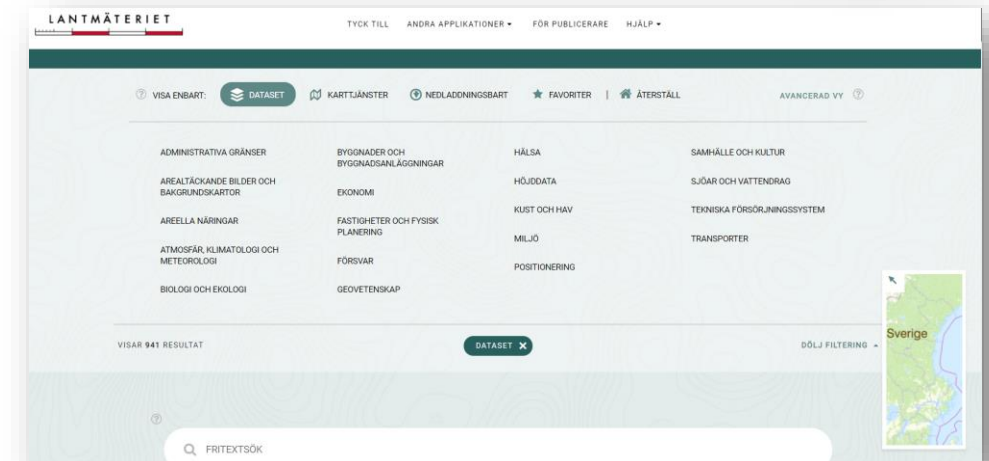
**Förordning (2010:1770) om
geografisk miljöinformation**

3 kap. Informationsansvarets fördelning

VAD ÄR INFORMATIONANSVAR ENLIGT INSPIRE?

- **beskriva geodata** på ett standardiserat sätt (metadata) i Geodataportalen
- **tillgängliggöra visnings- och nedladdningstjänster** i Geodataportalen
- **harmonisera geodata** enligt dataspecifikationerna i INSPIRE

HUR LÖSER VI DETTA TILLSAMMANS?

Kommunen:

- följer Boverkets föreskrifter
- tillgängliggör sina digitala detaljplaner och planbeskrivningar i Nationella geodataplattformen enligt Lantmäteriets Nationella specifikationer

Lantmäteriet:

- Säkerställer att informationsspecifikationen för detaljplan är harmoniserad med INSPIRES dataspecifikation
- Tar fram visnings- och nedladdningstjänst som följer kraven i INSPIRE
- Beskriver datamängden och tjänsterna i Geodataportalen

GRUNDKARTA

DIGITAL GRUNDKARTA

- rekommendationer för arbetet med grundkartor till detaljplan
- redovisar krav enligt lag och förordning
- ger information om standarder för utformning av digitala grundkartor
- vänder sig till både beställare och utförare i detaljplaneprocessen
- men även till andra aktörer inom plan- och byggprocessen
- är en del av Lantmäteriets handböcker i mät- och kartfrågor (HMK)

DIGITAL GRUNDKARTA

- HMK Digital grundkarta

https://www.lantmateriet.se/globalassets/om-lantmateriet/var-samverkan-med-andra/hmk/handbocker/hmk-digital-grundkarta_2021.pdf

- Korta filmer om digital grundkarta

<https://www.lantmateriet.se/sv/webb/smartare-samhallsbyggnadsprocess/filmer-smartare-samhallsbyggnadsprocess/>

- PBL Kunskapsdatabanken

<https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/detaljplan/handlingar/grundkarta-lm/>

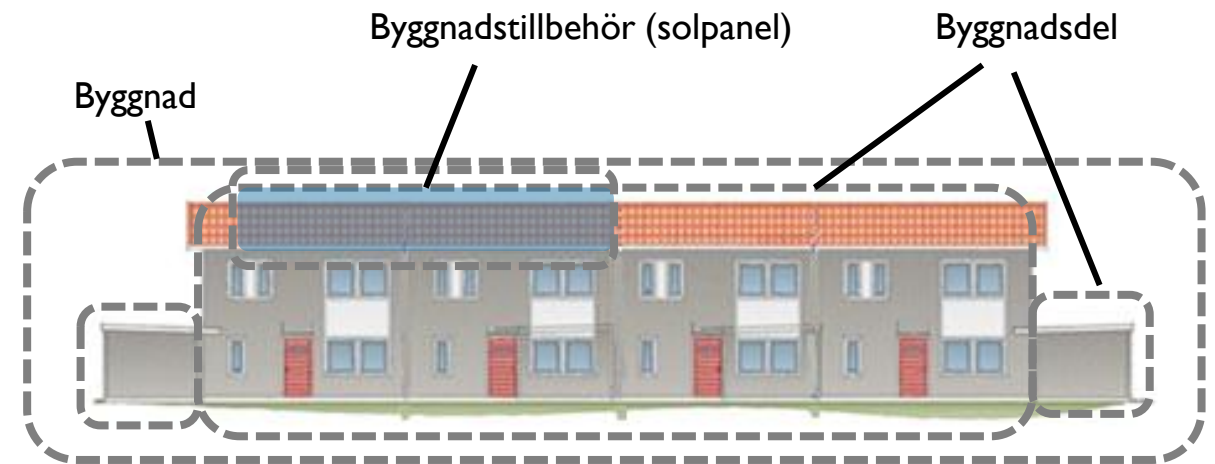
BYGGNADSINFORMATION

BYGGNAD

- Byggnad
  - Namn, Huvudbyggnad (Ja/Nej), Fritidshus, (Ja/Nej), **Variant av NS LOD-nivå**, **Indelningsgrund**, Alternativ geometri (referenser till källor t.ex. BIM-data, ritningar, ...), ...
- Byggnadsdel
  - **Ändamål**, **Status**, Bygglovsbefriad (Ja/Nej), Antal våningar, Absolut höjd tak respektive botten, typ av tak, CoClass-referens, absolut , ...
- Byggnadstillbehör
  - Typ av byggnadstillbehör, **Status**, **Variant av NS LOD-nivå**, ..
- **Geometri 2D/3D**

Svart = Valfritt

Orange = Obligatoriskt vid leverans

För fullständig redovisning, se [Nationell informations-specifikation Byggnad](#)

BYGGNADENS LIVSCYKEL

Status

- Preliminär
- Planerad
- Under uppförande
- Gällande
- Förfallen
- Ruin
- Riven

preliminär

planerad

under uppförande

gällande

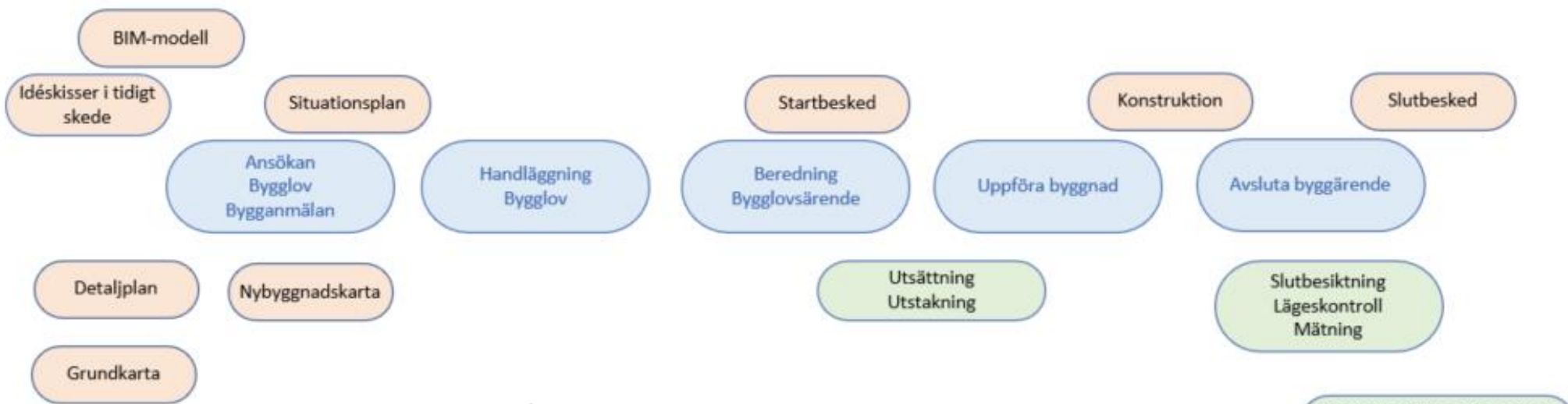
förfallen

ruin

riven

VÄGLEDNING
Mätningsspecifikationer NS Byggnad
 - geometriangivningar till nationell informationsspecifikation byggnad

- Analyser, t.ex. byggrätt
- Skatteverket
- SCB
- OVK
- Energideklaration
Klimatdeklaration

3D-modeller
Digital tvilling

NYTTOR MED BYGGNADS- INFORMATIONEN

- Standardiserade datamängder för underbyggda beslut och en mer effektiv handläggning
- Information till Skatteverket, SCB, Boverket m.fl. avseende bl.a. taxering, statistik, planering, bygglov, OVK hämtas från plattformen
- 3D visualisering (digital tvilling), analyser och simuleringar
- Kopplingar mot attribut i BIM-modeller utifrån behov bygglovshantering

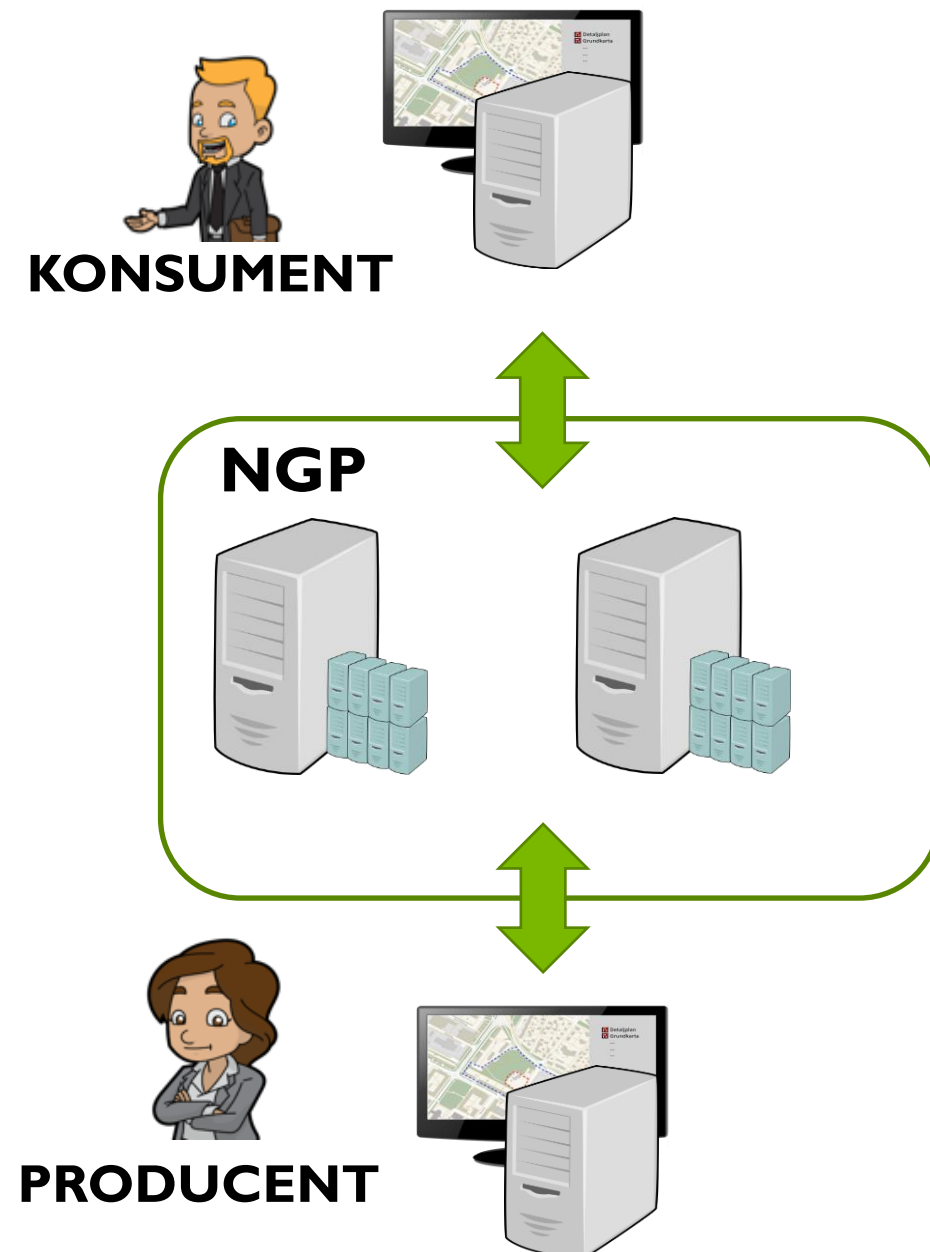

KONSUMENT

KONSUMENT

- Maskin till maskin gränssnitt (API)
- Krävs ett system för att kommunicera med plattformen
- Kan vara handläggningssystem, webb-tjänst eller annan applikation

VAD INNEBÄR DET ATT BLI KONSUMENT?

Söka, hämta och ladda ner

- Som konsument kan du söka, hämta och ladda ner datamängder från kommuner och myndigheter via den Nationella geodataplattformen
- Tillgång via maskin-till-maskin eller karttjänst

Avgiftsfria

- Datamängder är avgiftsfria och utan användarbegränsningar

Villkor

- Villkoren omfattar användning av datamängderna
- Konsument är ansvarig för att skydda sina inloggningsuppgifter

Konsument

Användningsvillkor

1. Om användningsvillkoren

Dessa användningsvillkor gäller för anslutning till samt användning av datamängder som tillgängliggörs via Nationella geodataplattformen som tillhandhålls av Lantmäteriet (forts kallad Geodataplattformen).

Genom att godkänna dessa villkor förbinder du dig att följa dem.

2. Syftet med Nationella geodataplattformen

Geodataplattformen är en åtkomstpunkt där Konsument inom samhällsbyggnadspr tillgång till datamängder oavsett vem som har producerat dem.

I Geodataplattformen kan en Konsument söka, hämta och ladda ner datamängder maskin-gränssnitt.

3. Datamängder

Datamängder som tillgängliggörs av en Producent via Geodataplattformen följer överenskomna nationella specifikationer och ramverk. Dessa finns tillgängliga på www.lantmateriet.se/smartsam

Ansvarig för riktigheten i de datamängder som den tillgängliggö

ogder

INFORMATION

VAR KAN DU FÅ INFORMATION

Webbplats

www.lantmateriet.se/smartsam (smartsam.se)

Geodatasupport

[Webbformulär](#)

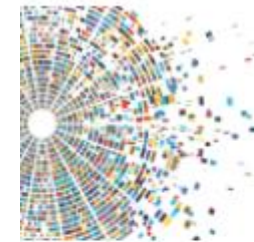
Telefon 026-633600

Regionala geodatasamordnare

för allmänna frågor och mer information [Lista](#)

Nyhetsbrev

<https://www.lantmateriet.se/sv/nyheter-och-press/nyhetsbrev>

Delämningar

Nationella geodataplattformen

Här får du stöd och kunskaper som konsument eller producent till den Nationella geodataplattformen.

Läs mer →

Digital webbändring

Var är vi inför skarp driftsättning?

Delta på en webbändring dag med information om projektet smartsam samhällsbyggnadsprocess.

Läs mer →

Specifikationer och samverk

Nationella specifikationer

Läs mer om Nationella specifikationer och samverk.

Läs mer →

Lantmateriet på Youtube

Goda exempel

Te del av filmade intervjuer och goda exempel inom digitaliseringen av samhällsbyggnadsprocessen.

Läs mer →

Ledning och styrning i kommuner

Politiker och ledare

Information för dig som arbetar som, eller i nära samarbete med, politiker och ledare.

Läs mer →

Plan- och byggprocessen

Handläggare

Information för dig, som är chef eller handläggare inom plan- och byggprocessen.

Läs mer →

Mer information

Systemleverantörer

Information för dig som är eller arbetar nära systemleverantörer.

Läs mer →

Event och föreläsningar

Kalendarium

Te del av livsände informationer om, event, möten och föreläsningar där Lantmateriet närvarar kopplat till Smartsam samhällsbyggnadsprocess.

Läs mer →

Övrig samverkan

Andra initiativ

Här samlas information från andra aktörer eller projekt som är en del i projektet Smartsam samhällsbyggnadsprocess.

Läs mer →

Kompetenshögskola

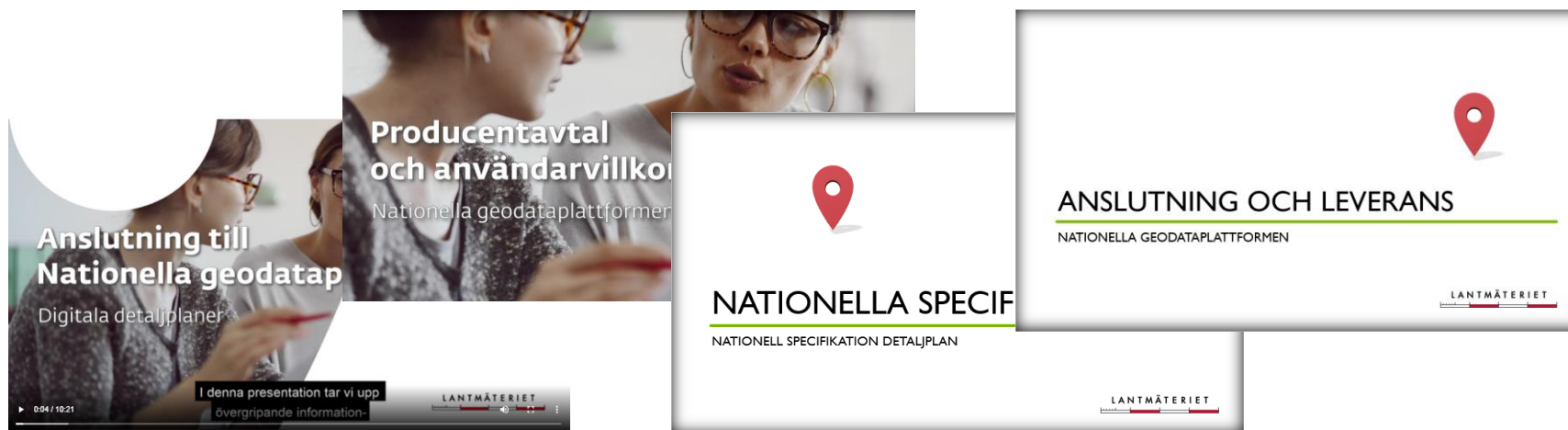
E-lärande

Te del av utbildningar för att utöka an smartsam samhällsbyggnadsprocess.

Läs mer →

WEBBINARIE-SERIE

- Anslutning till Nationella geodataplattformen
- Producentavtal och användningsvillkor
- Nationella specifikationen för detaljplan
- Anslutning och leverans

TACK!

LANTMÄTERIET

